

Lillestrøm kommune

postmottak@lillestrom.kommune.no

Kopi:

Statsforvalteren i Oslo og Viken

Oslo, 26. august 2021

Dette brevet sendes på vegne av DNT Oslo og Omegn, Naturvernforbundet Oslo og Akershus, Norges Jeger- og Fiskerforbund Akershus og Skogselskapet Oslo og Akershus.

Brev angående

Infrastrukturkorridor fra Krogstad Miljøpark

Viser til sak i Lillestrøm kommune der Nedre Romerike Avløpsselskap IKS (NRA) planlegger utbygging av et regionalt biogassanlegg på Krogstad Miljøpark og overføringssystem for VA, EL og fiber fra Krogstad til Heia. Infrastrukturkorridoren skal legges i LNF-områder, berører skogområdene tilhørende Krogstad Skov og Lillestrøm skog, samt passerer gjennom Hvalstjern og friluftsområdene rundt Hvalstjern.

Forum for natur og friluftsliv (FNF) Akershus er et regionalt samarbeidsnettverk av natur- og friluftslivsorganisasjoner i Akershus. FNF Akershus deltok på informasjonsmøte om infrastrukturkorridoren i regi av NRA 24. juni 2021, og vi deltok i et nytt møte med dem 18. august 2021.

I forbindelse med denne saken har natur- og friluftslivsorganisasjonene i FNF Akershus bekymringer, spørsmål og innspill vi ønsker å formidle til Lillestrøm kommune.

Det viktigste for FNF Akershus er at alle arealinngrep som påvirker natur- og friluftslivsinteressene er beslutninger baseres på et tilstrekkelig kunnskapsgrunnlag og i åpne prosesser. For oss virker planene for infrastrukturkorridorens trasé for dårlig utredet og begrunnet. Det er mange åpne spørsmål i denne saken, og FNF Akershus er bekymret for at den foretrukne traseen skal gå gjennom et uberørt naturområde og skal graves ned Hvalstjern. Det vil føre til tap av mye uberørt og sårbar natur.

Natur- og friluftslivsverdier i området

Krogstad Miljøpark og alternativ trasé for infrastrukturkorridor ligger i et av de siste områdene med sammenhengende skogsområder i Lillestrøm kommune. Alternativ trasé for infrastrukturkorridoren skal gå gjennom uberørte Vanakleivdalen og i Hvaltjern. Områdene er vilttrekk for gaupe, elg og hjortevilt, hjemsted for fugler som musvåk, hønsehauk (VU) og vipe og mange andre arter. Hvaltjern har også en gammel bestand av edelkreps (Statsforvalters rapport fra 2020, ikke publisert ennå?). Områdene brukes i tillegg til friluftsliv og idrett.

Bekymringer

Naturen gis for lav verdi. Naturen i området er ikke ekstraordinær, men den er allikevel verdifull. Dessverre ser vi ofte at naturen må være ekstraordinær for at den blir spart i utbyggingssaker. Stadig ofres natur for enkleste og billigste metode/område/trasé ved utbygginger o.l. fordi «vanlig natur» gis en liten verdi og det blir lettere å ta den. Beslutningstagerer veier opp økonomiske fordeler mot naturens verdi, og naturen taper, gang på gang. *Vi håper Lillestrøm kommune vil ta med denne problemstillingen i det videre arbeidet.*

Ønskede «synergieffekter». Vi har fått inntrykk av at det ønskes «synergieffekter» med anleggelsen av Krogstad Miljøpark og medfølgende infrastrukturkorridor. FNF Akershus er bekymret for at næringsområdet på Krogstad sakte, men sikkert vil utvide seg og dermed ta enda større deler av skogområdene. Videre er vi bekymret for at infrastrukturkorridoren vil tilrettelegge for videre næringsutvikling langs traseen. Det eksisterer et ønske om bedre infrastruktur for skistadion på Hvaltjern, og det forstår vi godt. Skistadion ligger såpass nært industriområdet at det kanskje kunne la seg gjøre å legge en kort avstikker fra hovedtraséen? *Vi mener at planer om eventuelle synergieffekter må synliggjøres i planprosessen slik at allmennheten har mulighet til å gi sine innspill.*

Foringelse av uberørt natur. Vanakleivdalen fremstår som et uberørt naturområde med lite ferdsel. Vi er bekymret for at Vanakleivdalen blir forringet ved anleggelse av en traktorvei for drift og vedlikehold av infrastrukturablene. Vi er bekymret for at den nye veien gjennom Vanakleivdalen kan føre til mer ferdsel og/eller utvidelse av veien til andre formål. Dette kan gi negative påvirkninger på naturmangfoldet i Vanakleivdalen. *Vi mener dette må undersøkes nærmere.*

Behov for bedre kunnskapsgrunnlag og helhetlig planlegging av infrastrukturkorridoren og næringsområdet.

Helhetlig planlegging er viktig

Det er arealendringer som hovedsakelig truer natur- og friluftslivsverdiene, da særlig bit for bit-utbyggingen som samlet sett beslaglegger og splitter opp naturområdene. Kommunenes arealplanlegging er den mest avgjørende faktoren for å ivareta naturverdier, friluftsliv, kulturmiljø og landskap. Selv om et enkelt utbyggingstiltak isolert sett ikke medfører særlige skadevirkninger, kan summen av en rekke tiltak over tid gi uforutsette og uønskede virkninger. Det hviler derfor et stort ansvar på kommunenes politikere og administrasjoner for å ivareta naturen og muligheten for å bruke denne. Hensynet til naturen må gjenspeiles i arealbruken.

Infrastrukturkorridoren skal ifølge NRA stort sett gå ved eller i eksisterende vei, bortsett fra én delstrekning i jomfruelig natur i Vanakleivdalen og én delstrekning med sjøkabel i Hvalstjern. Begge disse sistnevnte delstrekningene påvirker natur- og friluftslivsinteressene.

Valg av trasé – hvorfor er de andre valgt bort?

FNF Akershus er bekymret for konsekvensene for infrastrukturkorridorens delstrekning gjennom Vanakleivdalen. På informasjonsmøte 24. juni 2021 fikk vi en kort beskrivelse av tre ulike alternativer for trasé for den planlagte infrastrukturkorridoren. Det ble det informert om at 2 alternative traseer for infrastrukturkorridoren ble skrotet. Et av alternativene gikk langs FV170/Kompeveien i stedet for gjennom Vanakleivdalen. Dette alternativet var avvist bl.a. pga. planstatus, veien er regulert til utbedring. Ifølge Viken fylkeskommune er det ikke planlagt generell utvidelse av veien. Det har tidligere vært snakk om å lage midtdeler på veistrekningen pga. hyppigheten av ulykker, men dette ble i stedet løst ved å sette opp fartsmåler. En trasé langs rv170 vil til dels kreve at man må forsere fjellpartier, mens andre deler av traseen vil være lettere tilgjengelig. Den 1.2 km lange Vanakleivdalen vil også være en dyr og krevende trasé med store steinblokker i et ellers krevende terreng.

FNF Akershus kjenner ikke til kostnadsberegninger for disse to alternativene. Det er mulig at FV170-alternativet koster mer, men dette blir en engangsutgift. Å ødelegge natur har også sin kostnad, men den kostnaden er ikke like enkel å vise fram i kroner og øre.

Vanskelig å få oversikt over saken og konsekvenser

FNF Akershus har prøvd å danne seg et bilde av saken ved å bruke kommunens nettsider, deltagelse på møter med NRA og e-post kommunikasjon med kommunen. Det er allikevel vanskelig å få tak i informasjonen om eldre vedtak angående Krogstad Miljøpark. Det er enda vanskeligere å finne ut om det tidligere er vedtatt eller opplyst noe om infrastrukturkorridorer som størrelse, trasé o.l. Dette gjør det svært vanskelig for innbyggere og interesseorganisasjoner å følge med på saken og forstå konsekvensene av planene.

Hva er regelverket for etablering av ny traktorveg?

Ifølge informasjonen fra møtet 24. juni 2021 skal det anlegges en ny traktorveg kl. 8 gjennom Vanakleivdalen. Vi mener det er plan- og bygningsloven som gjelder for etableringen av en slik vei da *Forskrift om planlegging og godkjenning av landbruksveier* kun gjelder når hovedformålet med veien er landbruksvirksomhet, jf. § 2. I dette tilfellet er infrastrukturkorridoren og næring hovedformålet.

Korridoren er ikke vedtatt i plan

Ifølge e-post fra kommunen er den nevnte infrastrukturkorridoren ikke vedtatt gjennom reguleringsplan eller som en del av kommuneplanen. Skal det gjøres tiltak i LNF-områder, som er i strid med formålet, må det enten søkes om dispensasjon eller gjennomgås en reguleringsprosess. Videre er det ifølge kommunen ikke avklart hvilken prosess den aktuelle infrastrukturkorridoren må igjennom før tiltaket kan utføres.

Reguleringsplan, ikke dispensasjon

Medvirkning er en av de viktigste brikkene i lokaldemokratiet. Men innbyggernes rett til å bli hørt forsvinner når kommunene får ta beslutninger bak lukkede dører. Langsiktig planlegging og åpne

prosesser må være regelen for arealforvaltningen, ikke tillatelser gjennom unntak. Gjennom plan- og bygningsloven legges det til rette for at alle interesser blir hørt når kommunen planlegger og forvalter sine arealer. Når arealbruk blir styrt gjennom plan skaper det forutsigbarhet for innbyggerne, og en best mulig likebehandling. I normale planprosesser avholdes det høringsrunder med faste frister. Hensikten med dette er at saken skal bli best mulig opplyst, slik at politikerne kan ta beslutninger på rett grunnlag. Ved dispensjonsvedtak mister vi muligheten til å si fra om små deler av viktig natur sett fra et helhetlig perspektiv.

FNF Akershus mener derfor at det må gjennomføres en reguleringsplanprosess for infrastrukturkorridoren, ikke en dispensasjon. Vi forventer en prosess med utredning av konsekvensene, inkl. en utredning av alternative lokaliseringer for korridoren. Avbøtende tiltak må være en del av reguleringsplanprosessen, og tiltakene må forankres i reguleringsplanens bestemmelser.

Avbøtende tiltak

Uansett hvor infrastrukturkorridoren skal ligge bør det gjøres avbøtende tiltak i forbindelse med planarbeidet. Vi ønsker at de avbøtende tiltakene skal forankres i plan.

Tiltak for begrensning av ferdsel. Vi ønsker ikke at infrastrukturkorridoren skal legges gjennom Vanakleivdalen. Om dette allikevel skjer, må det gjennomføres tiltak for begrensning av ferdsel. Denne veien dukker opp pga. infrastruktur. Hadde det vært anlagt turvei der om det ikke skulle bygges? Hvis ikke, bør den heller ikke kartlegges som turvei. Det bør også være tiltak som forhindrer ferdsel i viktige perioder for naturmangfoldet, som f.eks. i hekketida.

Vi ønsker oppdateringer

Vi ber om å få beskjed om endringer i saken, ved eventuell dispensasjonssøknad fra NRA og informasjon fra forhåndskonferanse mellom NRA og Lillestrøm kommune når dette er avholdt.

Vennlig hilsen

Forum for natur og friluftsliv Akershus

Maria Rundhaugen Tesaker

Koordinator

FNF Akershus

akerhus@fnf-nett.no